

آنچه در تابستان ۱۳۸۳ گذشت

پژوهشکده ریاضیات

• گزارش کارگاه آموزشی محاسبات موازی

در ۲۴ تیرماه ۱۳۸۳ یک کارگاه آموزشی یک روزه به منظور آشنایی با محاسبات موازی در پژوهشکده ریاضیات برگزار شد. هدف از این کارگاه که هم‌زمان با راهاندازی یک ابررایانه خوشه‌ای در پژوهشکده ریاضیات برگزار شد، آشنایی با شیوه‌های رایج اجرای محاسبات به صورت توزیع شده و نیز آشنایی با مبانی اولیه موازی‌سازی الگوریتم‌ها بود. همچنین درباره ساخت و راهاندازی شبکه‌های محاسباتی با توان بالا مطالب گوناگونی ارائه شد. ابررایانه خوشه‌ای که امروز به عنوان ابزار محاسبات موازی و توزیع شده در ایران متداول شده از دیگر موضوعات این کارگاه بود که چگونگی ساخت سخت‌افزار و نرم‌افزار و نیز دامنه کاربردهای آن مورد بحث قرار گرفت. عده‌ای دیگری از سخنران‌ها با هدف توضیح نمونه‌هایی از کاربردهای عملی به بحث در مورد حل برخی مسائل واقعی در رشته‌های مختلف علوم و مهندسی توسط روش‌های موازی پرداختند و بعضی از جنبه‌های پیاده‌سازی عملی این مسائل را تشریح کردند. از نکات شایان توجه در این کارگاه استقبال نسبتاً مطلوب علاقه‌مندان از رشته‌های مختلف بود که همگی کمایش به انگیزه آشنایی با دیگر مرکز مجتمع به امکانات لازم برای اجرای محاسبات پرچشم، گردآمده بودند. خوشبختانه ارتباطات خوبی میان شرکت کنندگان در کارگاه به وجود آمد که امید است در پیشبرد بهتر پدیده محاسبات موازی در ایران موثر باشد. مستندات تمامی سخنرانی‌های ارائه شده در کارگاه از طریق <http://math.ipm.ac.ir/hpccluster/workshop.html> قابل دسترس است.

اسامی سخنرانان و عنوانی سخنرانی‌ها:

حمید‌رضما تاج‌الذکرین، دانشگاه صنعتی شریف،
برنامه‌نویسی موازی با MPI و موازی‌سازی الگوریتم DCT.
مهرداد تقی‌زاده منظری، دانشگاه صنعتی شریف،
نمونه‌هایی از روش‌های موازی در CFD.

آرش جلال‌زاده و بهمن جوادی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر،
سیستم ابررایانه خوشه‌ای.

عباسعلی چزگی، مرکز تحقیقات اقلیم‌شناسی،
طراحی و ساخت یک شبکه محاسباتی برای حل مسائل NWP.
علیرضا صالح، پژوهشگاه،
آشنایی با سیستم عامل لینوکس.
سیدعلی کتابنفروش، پژوهشگاه،

• برنامه آموزشی دکتری منطق ریاضی

مجید علیزاده دانشجوی دوره دکتری در منطق ریاضی در پژوهشکده ریاضیات، در تاریخ ۸ تیرماه ۱۳۸۳ از رساله دکتری خود با موفقیت دفاع کرد. عنوان رساله علیزاده:

Algebraic analysis of basic propositional logic,
و استاد راهنمای وی محمد اردشیر بود.
دیگر دانشجوی این دوره دکتری که در حال حاضر مشغول کار بر رساله دکتری خود می‌باشد، شهرام محسنی پور است.

چکیده رساله مجید علیزاده

موضوع رساله مطالعه منطق پایه گزاره‌ای (BPC) از دیدگاه جبری بود که اولین بار در سال ۱۹۹۵ توسط دکتر اردشیر معروفی شده است. چکیده رساله از زبان نویسنده آن چنین است: به BPC یک مدل جبری نسبت داده می‌شود که آن را جبر پایه (Ba) می‌نامیم، و نشان می‌دهیم که BPC نسبت به رده تمام جبرهای پایه کامل است. قسمت اصلی رساله بررسی خاصیت‌های فصلی، درونیابی و باوفایی منطق پایه از دیدگاه جبری است. در این راستا نشان می‌دهیم که رده جبرهای پایه دارای خاصیت ادغام است و نتیجه می‌گیریم که خاصیت درونیابی در منطق پایه متناظر با خاصیت ادغام در جبر پایه است. همچنین جبرهای پایه باوفا را به عنوان مدل‌های جبری برای تعریف‌های باوفا معرفی می‌کنیم و نشان می‌دهیم که نسبت به این رده از جبرها کامل هستند. در پایان توسعی‌های طبیعی منطق پایه، یعنی منطق پایه خطی و منطق صوری را از دیدگاه جبری مورد مطالعه قرار داده و برای آنها مدل‌های جبری معرفی می‌کنیم و نشان می‌دهیم که این توسعی‌ها نسبت به مدل‌های معرفی شده کامل هستند. همچنین نشان می‌دهیم که جبرهای صوری دارای خاصیت ادغام ضعیف هستند.

• گزارش کارگاه محاسبات کوانتومی

کارگاه محاسبات کوانتومی در روزهای ۱۱ تا ۱۵ مردادماه ۱۳۸۳ در پژوهشکده ریاضیات پژوهشگاه برگزار شد. هدف از راهاندازی این کارگاه، آشنایی محققان و دانشجویان حوزه‌های مختلف با جنبه‌های گوناگون این شاخه جدید و میان‌رشته‌ای و تشویق آنان به مطالعه و تحقیق در این زمینه بود. به سبب همین جنبه میان‌رشته‌ای موضوع، استقبال از کارگاه بسیار زیاد بود و برگزار کنندگان کارگاه ناچار به گزینش از میان داوطلبان پرداختند.

Application of semidefinite programming in quantum information.

وریا حواری نسب، سازمان گسترش فناوری اطلاعات،
Towards a semantics for higher-order quantum computation.

الهام کاشفی، دانشگاه آکسفورد، انگلستان،
On complexity of quantum languages.

وحید کریمیان بور، دانشگاه صنعتی شریف،
Exact solutions for universal holonomic quantum gates.

• تک سخنرانی

کاووه سلامتیان، دانشگاه پاریس VI، فرانسه،

- Interdomain routing and traffic engineering in real world internet,
- Network information theory, the main theory for wireless networks.

پژوهشکده فیزیک

• گزارش مدرسه کیهان‌شناسی

مدرسه کیهان‌شناسی انجمن فیزیک با حمایت پژوهشکده فیزیک پژوهشگاه دانش‌های بنیادی از تاریخ ۷ الی ۱۲ شهریورماه ۱۳۸۳ با شرکت حدود ۵۰ نفر که عمدتاً دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی بودند، در این پژوهشکده برگزار شد. مطالب عنوان شده در این مدرسه عبارت بودند از: کیهان‌شناسی مدل استاندارد، کیهان‌شناسی تورمی، تشکیل ساختار در کیهان‌شناسی، تابش زمینه‌ای کیهانی، کیهان‌شناسی رصدی و کیهان‌شناسی شامه‌ای. هر روز ۳ جلسه درس همراه با یک جلسه برای حل تمرین و رفع اشکال توسط مدرسینی که اسامی آنها در زیر می‌آید، ارائه شد.

۱. سپهر اربابی، پژوهشگاه.
۲. حبیب خسروشاهی، دانشگاه بیرمنگام، انگلستان.
۳. شهرام خسروی، دانشگاه تربیت معلم.
۴. سهراب راهوار، پژوهشگاه و دانشگاه صنعتی شریف.
۵. رضا منصوری، پژوهشگاه و دانشگاه صنعتی شریف.
۶. محمد نوری زنوز، پژوهشگاه و دانشگاه تهران.

(همینجا لازم است از علاقه‌مندان زیادی که تنها به دلیل کمی جا برای شرکت دعوت نشدند، عذرخواهی کرد.)

اعضای کمیته برگزاری این کارگاه عبارت بودند از: غلامرضا خسروشاهی، پژوهشگاه و دانشگاه تهران، الهام کاشفی، دانشگاه آکسفورد، انگلستان، مرتضی منیری، پژوهشگاه و دانشگاه شهید بهشتی.

این کارگاه با شرکت حدود ۷۰ نفر که عموماً از دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیئت علمی از رشته‌های ریاضی، فیزیک، علوم کامپیوتر و بعضی مهندسی بودند، تشکیل شد. برنامه این کارگاه، به صورت دو دوره آموزشی کوتاه مدت در ۴ روز و ۴ سخنرانی در یک روز بود. در روز آخر علاوه بر ۴ سخنرانی، یک بحث آزاد یک ساعته برگزار شد. موضوع اصلی این بحث چگونگی توسعه تحقیق در زمینه محاسبات کوانتومی در کشور بود و در آن پیشنهادهایی از قبیل استمرار برگزاری این کارگاه‌ها، تشویق به ارائه طرح‌های تحقیقاتی و همچنین گرفتن محقق فوق دکتری در این زمینه توسط حضار ارائه شد.

برنامه کارگاه به شرح زیر بود:

• ۱۱-۱۲ مرداد: دوره آموزشی کوتاه مدت

الهام کاشفی، دانشگاه آکسفورد، انگلستان.

An introduction to quantum information processing:

- Quantum mechanics (The Hilbert space framework),
- Quantum computation (The quantum circuit model),
- Quantum algorithms and quantum complexity models.

• ۱۳-۱۴ مرداد: دوره آموزشی کوتاه مدت

پیتر سلینجر، دانشگاه اوتاوا، کانادا.

- The QRAM model and quantum programming languages,
- Linear logic for quantum computing,
- Categorical models of quantum computing (including those introduced by Abramsky and Coecke).

• ۱۵ مرداد

محمدعلی جعفری‌زاده، دانشگاه تبریز،

• آزمون دوره دکتری فیزیک ذرات

آزمون دوره دکتری فیزیک ذرات در روز یکشنبه ۱۸ مردادماه ۱۳۸۳ با شرکت ۳۸ نفر داوطلب در پژوهشکده فیزیک برگزار شد. بعد از برگزاری آزمون کتبی تعداد ۱۸ نفر که امتیاز آزمون کتبی را کسب کرده بودند برای شرکت در مصاحبه علمی دعوت شدند. از بین افراد فوق ۸ نفر بر اساس نتایج مصاحبه شفاهی و نمرات کتبی موفق به ورود به دوره دکتری فیزیک ذرات شدند. این افراد از اول مهر ۸۳ تحصیل خود را در پژوهشکده فیزیک آغاز می‌کنند.

پژوهشکده علوم شناختی

• سمینار Binding و فرآیند ادراک بینایی

سمینار «Binding و فرآیند ادراک بینایی» از ۴ مردادماه ۱۳۸۳ به مدت ۳ روز در پژوهشکده علوم شناختی برگزار شد. سخنران این سمینار، الکساندر هولکومب از دانشگاه کاردیف انگلستان بود. وی ۳ هفته مهمان پژوهشکده علوم شناختی بود.

عنوانیں سخنرانی‌ها:

- Object-based attention and dynamic perception,
- How fast can attention move?,
- Dynamics of feature binding (I,II,III),
- Topics in dynamic perception.

• جلسات هفتگی مباحثی در علوم اعصاب

این جلسات، بعد از ظهر شنبه هر هفته از ۶ تا ۲۷ تیرماه ۱۳۸۳ در تالار اجتماعات پژوهشگاه دانش‌های بنیادی برگزار شد.

سخنرانان و عنوانیں سخنرانی‌ها:

یوسف ناجیان تبریز، پژوهشگاه و دانشگاه علوم پزشکی ایران،

Introduction to information theory.

کوروش میرپور، پژوهشگاه،

What makes Mona Lisa smile? The ability of humans to read subtle change in facial expression.

لیلا منتصر کوهساری، پژوهشگاه و دانشگاه علوم پزشکی ایران،

Functional MRI reveals spatially specific attentional modulation in human primary visual cortex.

سیدمهدی عقدایی، پژوهشگاه،

Capacity limit of visual short-term memory in posterior parietal cortex.

• سمینارهای عمومی

حسن شاه، دانشگاه دولتی لاہور، پاکستان،
An overview of physics department activity in Governmental College University.

همایون اشرافی، پژوهشگاه،

Effect of thermodynamics on the dynamics of fluid motion.

مرتضی اصلاحی نژاد، پژوهشگاه،

Effect of space charge on linear coupling and gradient errors on high.

• سمینار نظریہ رسیمان

فرهاد اردلان، حسام الدین ارفعی، و ندا صدوqi، پژوهشگاه و دانشگاه صنعتی شریف،

Discussion about strings 2004 conference.

• سمینارهای فیزیک پلاسمای

احمد مشاعی، پژوهشگاه،

Mass diffusion in bubble dynamics.

مرتضی اصلاحی نژاد، پژوهشگاه،

Charged particle beams in accelerators.

امیرحسین کردچه، پژوهشگاه،

Free electron laser.

حسین عباسی، پژوهشگاه،

Adiabatic wave-particle interaction.

Neuroimaging and bilingualism.

بهادر بهرامی، پژوهشگاه و دانشگاه علوم پزشکی تهران،

Can I borrow your lesion: The use of trans cranial magnetic stimulation in cognitive neuropsychology.

• سمینارهای پژوهشی هفتگی

این جلسات، بعد از ظهر یکشنبه هر هفته از ۷ تا ۲۸ تیرماه ۱۳۸۳ در تالار اجتماعات پژوهشگاه دانش‌های بنیادی برگزار شد.

سخنرانان و عنوانین سخنرانی‌ها:

نبیما خشنودی، پژوهشگاه و دانشگاه علوم پزشکی تهران،

Sequence learning.

امیرمسعود فرهمند، پژوهشگاه و دانشگاه تهران،

Hierarchical reinforcement learning.

الهه سلیمان نژاد، پژوهشگاه،

• تک سخنرانی

سیاوش آذری، دانشگاه اوتاوا، کانادا،

مفاهیم خویشی.

پژوهشکده فلسفه تحلیلی

